

Angleži se bližajo Tunisu - Japonci grozijo zaveznikom

NEMŠKA ZRAČNA MOČ SLABI BOLJ IN BOLJ

Angleška prva armada uspešna pred Tunisom. — Amerikanci očiščujejo zavzete hribe. — Na Bizerto padajo šrapneli in bombe in ji grozi popolno razdejavanje, če ne bodo mesta kmalu prepustili. — Nemci postajajo disorganizirani.

Zavezniški stan, Afrika. — Med tem, ko so bili Nemci in Italijani včeraj v skrbeh, da zaustavijo prodiranje ameriških sil proti Bizerti, je prva angleška armada izvedla silovit napad v sredi fronte pri Tebourbu in zasedla mesto Djebel Bou Aoukaz, ter s tem dobila dohod do prehoda v nižavski svet, ki se razširja proti Tunisu. Angleži in Amerikanci so napredovali še na nekaterih drugih točkah in vsa fronta se tako sleherno uro bliža obrežju in zožuje okrog Bizerte in Tunisa.

Bizerto so ameriški topničarji bombardirali včeraj in članen in na več krajih je mesto v ognju. Za slučaj, ako mesto ne bo kmalu prepusteno zaveznikom bo isto razrušeno od topniškega ognja, ker mesto je zdaj izpostavljeno topniškemu ognju od dveh smeri. Jezero Achkel je zdaj krog in krog že skoro v ameriških rokah.

V okolici pa imajo Amerikanci dovolj dela za nekaj dni z očiščevanjem v gorah skritih strovarnih oddelkov in z odstranjevanjem min.

Letalski izvidniki, ki opazujejo z zraka gibanja in premikanja nemških čet poročajo, da Nemci postajajo disorganizirani in da se ne-umičajo več v tistem redu, kakor so se preje. Tudi o nemškem letalstvu poročajo, da ne kaže več tiste borbenosti, kakor preje. Pozna se povsod, da Nemci vedo kaj jih v Tuniziji čaka.

O STALINU PIŠEJO, DA JE ZA MOČNO IN PROSTO POLJSKO

New York, N. Y. — Ameriški poročevalec, ki se nahaja v Moskvi, Ralph Parker, je poslal "New York Timesu" članek, v katerem povdarja, da je Jožef Stalin, diktator Sovjetske Rusije naklonjen močni in prosti Poljski. Parker piše, da je Stalin to že povdarril v svoji vladni izjavi, da Rusija želi neodvisno, prosto in močno Poljsko, ki naj nastane po tej vojni.

Seveda je treba to Stalinovo izjavo vzeti na znanje pravilno. Motil se bo, kdor jo bo vrednotil po samih besedah. Ako je Stalin povdarril da je naklonjen neodvisni, prosti in močni Poljski, je imel gotovo v mislih tako Poljsko, ki naj bo v bodočnosti Rusiji dobra iskrena sosedica, ne pa da bi bila na razpolago sovražnikom Rusije, da bi jo izgravalji v priloge svojih računov proti Rusiji. Poljska ne sme biti sa-

PREDLOGA PROTI STAVKAM

Senat odglasoval z večino za predlogo proti stavkam.

Washington, D. C. — Senataska zbornica je predvčerajšnjim odglasovala s 63 glasovi proti 16 za zakonsko predlogo, ki daje predsedniku Zdr. držav oblast in moč, da sme prevzeti v imenu vlade in obratovati vsako tovarna ali karkoršnekol podvzetje, ki bi radi stavk ovrvalo vojno proizvodnjo. Predlogo so mislili ustaviti nasprotniki s tem, da so jo mislili poslati nazaj v proučevanje pravnemu odseku, kar jim pa ni uspelo. Predloga bo šla zdaj še pred kongres in če bo dobila večino tudi tam, bo postala zakon. Predloga omejuje razna gibanja, ki bi dajala pobudo za stavke, ki bi ovirale v takih od vlade prevzetih podjetjih vojno proizvodnjo in določa tudi gotove kazni v ta namen.

OBLETNICA, ODKAR SE JE ZAČELO ODMERJEVANJE ZIVEŽA

Washington, D. C. — Zadnje sredo je bilo eno leto, odkar se je začela registracija za odmerjevanje sladkorja. Pozneje so prišle druge stvari na odmerjevanje in najbrže gotovi predmeti še pridejo. Dokler bo vojna ni pričakovati kakih olajšav.

mo nekaka midsredna država med Rusijo in drugimi, ampak kakor že omenjeno dobra in iskrena sosedica in zaveznica Rusije. To je kar je Stalin mislil.

Ali je pa to mogoče, če bo Poljski načelovala sedanja poljska vlada? Ne gre tu za to da ocenjujemo poljsko vlado, ampak resnica je, da poljska vlada je vse drugače orientirana politično, gospodarsko, socialno in narodno, kakor pa to zahtevajo pristni slovanski principi. Sosedica dveh različnih prepričanj, pa še nezaupljiva do eden drugega, pa težko vozita skupaj. Na podlagi tega bi se dalo sklepati, da Rusija bo za prosto in močno Poljsko po tej vojni, ampak kakšno vlado naj ima taka Poljska, se pa Rusija tudi ne bo ogibala povedati, tam kjer je to za povedati.

AMERIŠKI LETALCI BOMBARDIRAJO KISKO IN SOLOMONE

Washington, D. C. — Japonške baze na otoku Kiska v Alevtih, na koncu otočnega rta Alaske so neprestano pod udarjanjem ameriških bomb. Včeraj so ameriški letalci zopet štirikrat napadli Kisko. Zadnji ponedeljek pa devetkrat. Obkrat so povzročili občutno škodo. Na pozicije Japoncev na Solomoni so naši letalci uspešno izvršili štiri zračne napade včeraj. Na več krajih je bilo videti po napadih obsežne požare, kar pričča, da so letalci imeli uspeh s svojimi napadi.

POBIJANJE MED GANG-STARJI ZOPET V MODI

Chicago, Ill. — V sredo včer je bil na južni strani mesta ustreljen in ubit Danny Stanton in z njim še dva druga pomagača. Napad se je izvršil v gostilni, kjer je trojica stala pri baru in pila. Napadalcii so vstopili skozi dvoje vrat, oddali strele in odšli. Policija vodi preiskavo. Ubiti Stanton je bil strasten kvartač, boss raznih unij in znan policiji kot sovražnik števil. Oni, ki so ga poznali, pravijo, da je bil za znanovan od raznih konkurentov med raketirskimi gangstarji.

EKSPLOZIJA V PREGOKO- KOPU

La Fallette, Tenn. — V tukajšnji Etna premogokopu je nastala predsinočjim velika eksplozija, pri kateri je bilo ubitih deset rudarjev. Ostalih 21 rudarjev so rešili in so nekateri poškodovani. Iz kakega vzroka je eksplozija nastala, poročilo ne omenja.

POROČA SE, DA JE DOSPELO 6000 ŽIDOV V AMERIKO

Barcelona, Španija. — Dopisniki United Pressa so dobili vest, da je neki Dr. Samuel Seguera, portugalski zastopnik pri skupni zavezniški komisiji za begunce, posredoval, da je ameriški begunski odbor vzel 6000 Židov v Ameriko, kot begunce brez vsake domovine. Ta vest je iz Barcelone, je pa označena, da je iz so-

LISJAK TOJO OBLJUBLJA FILIPINCEM SVOBODO

"Amerikance in Angleže bomo udarili in strli tako, da ne bodo mogli več pokazati svojih rožičkov v Aziji," je robantil rumeni Tojo. — Japonci so svoje pozicije utrdili in se zdaj pripravljajo za končni udar na zaveznike.

KRIŽEM SVETA

Washington, D. C. — Ob priliki proslave Poljske narodne obletnice je predsednik Roosevelt poslal predsedniku poljske zamejne vlade Sikorskiju pozdravne čestitke. Enako so to storile tudi nekatere druge vlade. Sikorski je poslal vsem iskreno zahvalo za čestitke.

Stockholm, Švedska. — Norveška novinarska agencija v tem mestu je prejela poročilo, da sta bila v sredo ubita George Nitsche in Kurt Olitsch, oba višja nazajska častnika, ki sta zapovedovala v okupirani Danski, Belgiji in Norveški. Nemci dolžijo, da so ju umorili od Angležev plačani Norvežani.

Washington, D. C. — Konstantin Fotič, jugoslovanski poslanik, ki se je mudil nekaj tednov na posvetovanju v Londonu, se je te dni vrnil v Ameriko in je prinesel od kralja Petra osebno pismo predsedniku Rooseveltu, pravi poročilo. Zdaj, ko se je poslanik Fotič vrnil iz Londona, bomo gotovo zvedeli kake zanimivosti, n. pr. kake programe ima vlada v Londonu.

Bern, Švica. — Po osebah, ki so došle v Švico zadnje dni se je zvedelo, da na Ogrskem vlada silna nezadovoljnost proti Hitlerju. Gre se radi nekih teritorialnih obljub, ki so jih Nemci obljubili Rumunom, če jim ti preskrbe nadaljnih 30 divizij vojaštva za rusko fronto. Te obljube so na račun ogerskega teritorija, kar Madžare vznemirja.

vražnih virov. To se pravi, da take vesti objavljajo iz gotovega namena, ki naj ustvari gotovo razpoloženje med javnostjo.

Sydney, Avstralija. — V četrtek, kakor znano je bila obletnica, ko so Japonci zavzeli filipinsko trdnjavo Corregidor. Japonci so ta dan proslavljali na razne načine. Da da slavnostim močnejši utis je japonski prvi minister Hideki Tojo z letalom dospel v Manilo na Filipine, kjer je imel govor pred skupino Filipincev, ki jih je japonska soldatska nagala skupaj. Tojo je v svojem govoru, kakor to poročajo radio postaje iz Tokijo, zasmehoval zaveznike. O Amerikancih in Angležih je dejal, da jih bodo Japonci tako učinkovito porazili, da ne bodo mogli nikdar več pokazati svojih rožičkov v Aziji.

Filipincem pa je Tojo obljubil popolno neodvisnost in svobodo, kakor tudi gospodarsko svobodo, kakor hitro bodo za isto sposobni Filipinci se mrajo vrniti k orientalski duhovnosti in morajo pomagati, da se obnovi red in mir v Aziji. Svoj govor je zaključil: "En tisoč milijonov ljudi Velike Vzhodne Azije, so soglasno odločeni, da bodo nadaljevali vojno do zmagoslavnega zaključka. Na drugi strani sveta pa bodo pomagali Nemci in Italijani in drugi naši zavezniki v sodelovanju z Japonsko, da se ustvari novi svetovni red.

Berlinska radio postaja pa je včeraj opozarjala na nevarnost pri Altu in Kiski v Aleutih. Sunek od tu proti Japonski bi znal biti usoden, je opozarjal nemški radio oznanjevalec.

Torej le ni vse tako sigurno in že vse dobljeno, kakor to mislijo rumeni ata Tojo.

NOVA POVEST
začne izhajati v tem listu v prihodnji številki, ki ji je ime "Konjička bom kupil". Citajte jo od začetka!

VESTI O DOMOVINI

Marsikateri Slovenec izgubil domovinsko pravico na svojih lastnih tleh. — Kaj dela jugoslovanska vlada v Londonu. — Madžarske vojaške sile se umaknile pred jugoslovanskimi patrioti. — Mussolini bi rad vzel svoje čete iz Jugoslavije.

Določila glede domovinske pravice v Sloveniji pod Italijansko okupacijo

Prejeli smo nekatere podatke o ureditvi domovinske pravice v "Ljubljanski pokrajini" in o nadzorstvu nad tuji. Nismo natančnega besedila te naredbe, pač pa tozadevne razprave, ki so izšle v domačem časopisju.

Kot tuje bodo zabeležene one osebe, ki so bile pred 1. septembrom 1939 državljani tujih držav (n. pr. Jugoslavije), z izjemo takih oseb, ki so po navedenem roku dobile italijansko državljanstvo, ter osebe, ki so brez državne pripadnosti.

Niso pa zabeleženi kot inozemci oni, ki so bili sicer po zlomu Jugoslavije še vedno jugoslovanski državljani (to je, dne 4. aprila 1941), ki so po rojeni na ozemlju, priključenem Italiji (to je, Ljubljanska pokrajina, Hrvaška obala, Dalmacija) in so bili na dan 11. maja 1941 pristojni v eno izmed občin, katere je anektirala Italija, ter bili povrh tega stalno naseljeni, skozi najmanj 15 let, v teh krajih in se tudi nahajali na omenjenem ozemlju dne 11. aprila 1941.

Seja Jugoslovanske vlade

London, 2. maja (ONA) — Zvedeli smo, da je včeraj imela jugoslovanska vlada sejo pod predsedništvom kralja Petra II. Glede značaja predmeta, o katerih se je razpravljalo na tej seji, pa ni bilo dobiti dozdaj še nobenih podatkov.

Člani jugoslovanske vlade so bili preteklo sredo gostje na prireditvi sovjetskega ambasadorja Aleksandra P. Bogomolova, ki je akreditiran pri londonskih vladah v izgnanstvu. Pokazani so jim bili ob tej priliki najnovejši sovjetski vojni filmi.

Madžari se umaknili iz podonavskega okraja

New York Times prinaša pod gornjim naslovom naslednjo vest:

Ponoči 2. maja je poročala londonska radio postaja, da so jugoslovanski patrioti zanesli svojo naraščajočo intenzivno vojaško aktivnost v ekraje ob madžarsko-jugoslovanski meji. Londonska postaja je zabeležila to vest iz neke oddaje budimpeštanskega radia.

"Angleški radio je dodal na podlagi teh vesti iz Budimpešte, da so postali jugoslovanski bojevnikji za svobodo zdaj že tako močni, da so bile madžarske oblasti prisiljene, da popolnoma izpraznijo Kolovarski okraj ob reki Donavi. To vest je zabeležil tukaj Columbia Broadcasting System.

Vpoklici na Hrvaškem

Bern, 22. marca — Paveličev list Hrvatski Narod poroča dne 17. marca, da je bil zdaj na Hrvaškem in v Bosni vpoklican letnik 1924.

Spor med Ducejem in Fuehrerjem

Znani tednik Newsweek prinaša v svoji zadnji številki naslednjo vest:

Okupacija Jugoslavije je eden izmed najhujših predmetov spora med Mussolinijem in Hitlerjem. Iz virov, ki često pošiljajo zanesljive informacije iz Italije, smo zvedeli, da je v teku razgovorov med Hitlerjem in Mussolinijem na prelazu Brenner-ju, italijanski diktator razlagal nemškemu, da bo moral umakniti svoje izvežbane čete iz Jugoslavije; potrebe so mu za varnostno službo doma. Hitler bo moral seveda skrbeti za zamenjavo.

Fuehrer pa je baje naglašal, da za ta posel nima razpoložljivih čet in je opozarjal na to, da je svojo posadko v beograjskem okraju že znatno zmanjšal, ko je potreboval novih čet za Grčijo. Poročila zatrjujejo, da se Hitler z Italijani ni mogel pogoditi glede tega umikanja laških čet, tako da je stvar ostala nerešena.

Poročilo iz Srbije

Od Nemcev kontrolirani radio Beograd je poročal dne 24. marca o težkočah v znanih rudnikih v Bor-u. Delavci tam niso nameščeni od uprave rudnika, ker je vse delo prevzela organizacija Todt, ki ima svoje lastne delavske skupine izzurjenih rudarjev. Videti je, da se zdaj nahaja tam tudi mnogo delavcev iz Srbije, ker je beograjski radio dajal mnogo kompliciranih podrobnosti o načinu kako stopiti v poštno zvezo z delavci v Boru.

Koncem marca je beograjski radio poročal, da je zasedbena oblast uvedla prisilno dostavljanje v mesta vseh poljedelskih pridelkov, predvsem pa pšenice in drugega žita. Objavljene so tudi nove kazni za zakašnjenja pri plačevanju premij in za netočne podatke v prijavah pridelkov.

O priliki odhoda prve skupine delavcev, ki so odšli na prisilno delavsko službo iz Beograda, je beograjska radio oddala poročala naslednje: "Veselo so odhajali (!), kajti dovolj razumni so, da poznajo svojo dolžnost napram Evropi. To svojo dolžnost bodo tudi izpolnili. Oblasti bodo storile vse kar bodo mogle, da se jim olajša delo in olepša razmere, v katerih bodo živeli.

"DAJ NAM DANES NAŠ VSAKDANJI KRUH ..."

Slika kaže vojaške peke, ki pečejo kruh za vojsko, nekje v Novi Gvineji. Pri vojakih imajo velike željne peči, ki so prirejene nalašč za pečenje kruha, ki ga je treba mnogo in mnogo za številno vojsko.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America. Established 1891

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates for various durations and locations like Chicago, Canada, and Europe.

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

K DNEVU NAŠIH MATER

Jutri v nedeljo 9. maja se bomo v Združenih državah zopet spominjali svojih mater. Druga nedelja v mesecu maju je določena vsako leto spominu naših mater.

Ob letošnjem prazniku naših mater vladajo po svetu še vedno strašne vojne razmere. Praviijo, da je nad 40 milijonov vojakov po raznih delih sveta, na raznih frontah in morjih, to je od vseh narodov in dežel.

Male otročičke so dobile pri naslednjih družinah: Mr. & Mrs. John Rezel sta dobila fantka (mati je prejšnja Mary Tancek).

MALO BESED — VELIKO NOVIC Barberton, Ohio Trije so umrli meseca aprila pri nas v Barbertonu. Dne 3. aprila je padla po stopnicah v klet Mrs. Frances Skubel, si prebila lobanjo in bila na mestu mrtva.

Slovvarji nimajo dovolj primernih besed, da bi se z njimi povedalo zadostno o junaških materah v Ameriki, ki imajo milijone in milijone svojih sinov po vsem svetu v borbi za demokracijo in svobodo vsega sveta.

volj, da nekaj še vedno manjka. Tako vidite je velik in poln ljubezni spomin do naših mater.

Vsem junaškim materam, ki imajo svoje sinove po svetu v vojaški službi, iskrene čestitke in Bog jih živi junakinje! Bog živi tudi njihove junaške sinove, kjerkoli se nahajajo!

Vseh onih naših mater, ki so pa že dale slovo temu svetu in so s svojim trpljenjem tu na zemlji že končale, pa se spomnimo jutri v goreči molitvi k Bogu.

PVT. LEO DOLINSEK Joliet, Ill.

Pvt. Leo Dolinsek, star 24 let, edini sin Mr. Leona Dolinška iz

313 Bar Elm Ave., Joliet, je bil vpoklican 8. julija 1942, meseca septembra pa so ga poslali čez morje.

Sedaj se je oglasil iz britanske bolnišnice nekje v Severni Afriki. Piše, da se je vdeležil bojev na fronti in da so krogle in šrapneli padali kakor dež.

Pozdravlja vse prijatelje in poslila sliko, in želi, da bi bila priobčena v tem listu.

Poročevalka. MALO BESED — VELIKO NOVIC Barberton, Ohio

Trije so umrli meseca aprila pri nas v Barbertonu. Dne 3. aprila je padla po stopnicah v klet Mrs. Frances Skubel, si prebila lobanjo in bila na mestu mrtva.

Dne 16. aprila je umrl dober in priljubljen mož, Mr. Anton Polh, star 75 let; doma je bil iz Gornje Sežane na Primorskem.

kve k Sv. Augustinu v Barber-tonu.

Nadalje je umrl na Veliko nedeljo, ob 9 uri dopoldne, poznani in spoštovani mož Mr. John Lintol, star 62 let; doma je bil iz Rove vasi pri Domžalah.

Dne 11. aprila smo imeli v naši cerkvi sv. birmo. Birmancev je bilo okoli 50. Slavnost sta povečala oba Drill Teama, od Ženske Zveze in od KSKJ.

Mr. John Skerl je dobil službo mestnega policaja. Že prej pa sta bila v službi policije brata Martin in Joseph Serjak.

Anthony Tancek je bil pri vojakih promoviran v Second Lieutenanta. V vojaške šole je hodil okoli tri leta in še vedno hodi. Ker je nadarjen, bo kmalu prišel še višje. Častitamo!

Mr. Frank Trenta je tudi odšel iz Kent University v vojaške šole v državo Michigan; tudi njemu želimo mnogo uspehov.

Pred kratkim se je omožila hčerka spoštovane družine Miss Anna Otonichar, sedaj Mrs. Adam Shankenberger. Častitamo družini Otonichar-Avsec.

Velikonočne praznike smo obhajali prav slovesno. Procesijska s presv. Rešnjim Telesom, z ministri in malimi deklicami je bila nad vse ganljiva, zraven pa še veličastno petje in pritrkavanje z zvonovi.

Velikonočne praznike smo obhajali prav slovesno. Procesijska s presv. Rešnjim Telesom, z ministri in malimi deklicami je bila nad vse ganljiva, zraven pa še veličastno petje in pritrkavanje z zvonovi.

Velikonočne praznike smo obhajali prav slovesno. Procesijska s presv. Rešnjim Telesom, z ministri in malimi deklicami je bila nad vse ganljiva, zraven pa še veličastno petje in pritrkavanje z zvonovi.

Velikonočne praznike smo obhajali prav slovesno. Procesijska s presv. Rešnjim Telesom, z ministri in malimi deklicami je bila nad vse ganljiva, zraven pa še veličastno petje in pritrkavanje z zvonovi.

pravljena večerja za naše fante, kolikor jih bo šlo prihodnji teden k vojakom.

Pozdrav vsem naročnikom katoliških listov.

Jennie Okoliah

O NAŠEM MATERINEM DRUŠTVU

Sheboygan, Wis.

Društvo krščanskih žen in mater bo obhajalo 30 letnico ustanovitve na Materin dan, 9. maja. Proslava se bo pričela ob 8 uri zjutraj, ko se bodo članice skupno udeležile pete sv. maše, ki se bo brala za žive in mrtve članice, in skupnega sv. obhajila.

Sedaj pa naj še povem, kdaj je bilo društvo ustanovljeno. Meseca aprila leta 1918 se je v naši fari vršil prvi sv. misijon pod vodstvom Rev. Joseph Polaka.

Zopet je bilo v aprilu, leta 1926, ko smo imeli 40 urno pobožnost, ki so jo vodili Rev. Zakrajšek. Prigovarjali so nam, naj bi iz Oltarnega društva organizirale Društvo krščanskih žen in mater, ker bi tako društvo imelo lepši pomen in širši delokrog.

Preminula je tudi članica Materinega društva Mary Valte, v lepi starosti 84 let. Doma je bila iz Rečice v Savinjski dolini.

Francis Melave, tajnica. Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berov novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

POROČILO O LETNI SEJI INTERNATIONAL MACHINE CORPORATION

New York, N. Y.

Predsednik od International Business Machine Corporation Mr. Thomas J. Watson, je na letni seji delničarjev omenjene korporacije podal zelo optimistične poglede na povojno dobo te družbe za tu doma in za na tujem.

"V našem obratu gledamo naprej za novimi izdelki, ki jih razvijamo, izboljšujemo in iste dodajamo našim dosedanjim produktom. Odkar proizvajamo strojne izdelke za vojno, je nam to odprlo oči v marsičem, da so velike možnosti za uporabiti te stroje za razna dela in namene, za katere se vsega tega doslej ni uporabljalo.

"Naš promet z latinsko Ameriko mora po tej vojni postati še večji. Po tej vojni, ko bo enkrat svet prišel preko rekonstrukcijske dobe, upamo, da bomo imeli zelo vesel in dober razvoj na polju tujezemskega trga. Mi imamo po vsem svetu razvit promet. Kjer koli je kak promet, mi lahko pomagamo," je dejal.

IBM ima zdaj zaposlenih na 15,500 delavcev v Združenih državah in v Kanadi in nad 19,000 delavcev v vseh drugih državah. Leta 1914 jih je bilo manj kakor 400 delavcev.

IBM ima zdaj za \$136,000,000 pogodb za municijo, je izjavil Mr. Watson, ter omenil, da družba je zdaj v stanu da obratuje točno po določenem redu 100 odstotno na kvaliteti in količini raznih pogodb.

Družba je razvila mobilni števalni električni stroj, arhive in drugo opremo, ki jo uporabljajo pri vojakih vojaški logistiki.

Tekom leta tako zvano zavarovanje skupin pri naši IBM je bilo spremenjeno tako, da zdaj vsak uposlenec po eno mesečnem zaposlenju prejme \$1000 zavarovalnine, ki se dviga letno do \$10,000, po petih letih, po 25 letih pa \$20,000.

Vsi stari direktorji so bili ponovno izvoljeni.

DOGODKI med Slovenci pa Ameriki. Odlikovan Maple Hights, O. — Pvt. Karl Hrovat, star 23 let, sin Mr. in Mrs. Vincent Hrovat iz 5211 Stanley Ave., je bil odlikovan s srebrno zvezdo v Willemstad, Curacao, nizozemskem otoku v Karibskem morju, ker je rešil nekega vojaka iz vode, da ni utonil.

Smrt mladega letalca Cleveland, O. — Pred dobrim tednom smo poročali, da se je na vežbalnem poletu v Texasu zgubilo letalo, v katerem se je nahajal med drugimi tudi letalski kadet John Zaitz. Letalo so neumorno iskali in ga čez osem dni našli — poročilo ne pove, kje — v njem pa vse štiri letalce mrtve. Mladi slovenski letalec je bil poročen s hčerko družine Tegel iz Euclida; soproga je živeča z njim v Texasu. Njegovo truplo so pripeljali v Cleveland.

Prvi slovenski čikaški fant ranjen Chicago, Ill. — Mr. in Mrs. Gregor Gregorich, 1931 W. 22. Pl., sta 3. maja prejela brzojavko od Vojnega urada v Washingtonu, D. C., ki se glasi: "Globoko obžalujemo, da Vas moramo obvestiti, da je Vaš nečak Private First Class Jack Petrich bil lahko ranjen v bojih v severnem afriškem okrožju dne 9 aprila. Poslali Vam bomo poročila kakor hitro jih bomo prejeli." Jack je dospel v Afriko 3. jan. 1943. Dne 31. marca je pisal, da do takrat še ni videl nobenega nemškega vojaka in da so razmere popolnoma zadovoljive.

Poroka preklicana Chicago, Ill. — Lt. Frank Rupar je ravnokar prejel telegram od svojega poveljstva, da je njegov 30 dnevni dopust prikrajšan in da mora nemudoma nazaj. Poroka, ki bi se imela v soboto 8. maja vršiti med njim in Miss Marie Kukman, mora biti zdaj odložena za nedoločen čas.

Šentštetfanci, pozor! Chicago, Ill. — To soboto ob 8 uri bo v Šolski dvorani Sv. Štefana Kegljaški ples, to nedeljo ob 7 uri zvečer pa bo ravno tam prelepa prireditev naše šolske mladine, posvečena našim materam. Pridite!

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbini!

TARZAN (702) PRAVICA DO ŽIVLJENJA

Zlobne oči Lupina Jaggerja so lačno brle na opotekajočo se antelopo, ki je bila toliko zvezana, da ni mogla utiti.

"Dajmo jo ubiti in jesti," je zakrliili. Ostali so se nemo spogledali. V grozi jim je zastala sapa.

"Če moja mala ne dobi svojega mleka, bo umrla," je bolešno zavpila prestrašena Mrs. Dalbin.

"Tega pankerta nam ni čisto nič treba," se je grozeče zadril Jagger; "nima nobene pravice živeti!"

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

O VEČ STOLETNEM BOJU ZA DARDANELE - BOSPOR

Turčija je priredila evropskim velesilam krepko velično presenečenje leta 1936. V posebni okrožnici je dne 11. aprila 1936 obvestila vse države, ki so podpisale mirovno pogodbo v Lausanni leta 1923, da želi, da se spremenijo njene določbe, ki se tičejo tako imenovanih morskih ožin, to je prehoda iz Sredozemskega morja v Črno morje skozi Dardanele in Bospor. Turčija je izrazila željo, da se sporazumno odstranijo vse ovire, ki jih je dotična pogodba naprtla turški vladi, da ni smela teh ožin, čeravno so njena državna last, svobodno oborožiti in tam razviti svojo polno oblast neodvisne države. Turčija je dejala, da je postala to zahtevo zaradi tega, ker se mednarodnopolitični položaj vidno slabša in ker je uvidela, da bo pač morala računati samo na svoje lastno moč pri obrambi tega tako važnega prehodnega ozemlja in te tako važne pomorske trgovinske poti, ker se je izkazalo, da na kakšne druge obljube pomoči ni vredno računati spriču vsega, kar se danes v Evropi dogaja.

S tem je bil znova sprožen mednarodnopolitični problem, "ki je star kot človekova železna doba", kot se je izrazil angleški zgodovinar. Dardanele in bosporške morske ožine, ki jih v diplomatični zgodovini imenujejo kar na kratko "ožine" ali po francosko "les detroits", namreč delijo Evropo od Azije, torej ležijo na važni prehodni točki, ki jo križa od zapada proti vzhodu evropska trgovinska pot v Azijo. Na drugi strani pa vežejo ožine Sredozemsko morje s Črnim morjem ter so na ta način edina vrata, skozi katera lahko vse države, ki imajo svojo obalo na Črno morje, občujejo z velikimi morji in svetovnimi tržišči. Če so ožine odprte brez vsake omejitve, lahko vdirajo v Črno morje tudi tuja vojna brodogradnja in ogrožajo črnomoorske države, kot se je v prošlem stoletju večkrat zgodilo. Če so ožine zaprte, so črnomoorske države pred tujim napadom varne. Če so ožine odprte, lahko črnomoorske države, predvsem Rusija, ki je velesila, ogroža Sredozemsko morje in angleška trgovska pot, ki po njem režejo v Indijo. Če so ožine zaprte, se lahko zgodi, da zavlada v Črnem morju najmočnejša država in male države ne smejo računati na nobeno pomoč od zunaj. V teh par stavkih je orisan velikotni spor glede ožin. V prvih stoletjih srednjega veka jih je držala v rokah bizantinska država, dokler da ni omahnila v naročje Islama. Potem jih je zasedel Islam in držal ta ključ mogočno v rokah skozi več stoletij. Rusija je vstala v Črnem morju. V Evropi so se izoblikovale velike pomorske države. Vsi so pritiskali na Turčijo, dokler je v stoletnih borbah niso vrgli ob tla in si osvojili tudi ožine. Na to je nastala rivaliteta med njimi samimi. Bile so se krvave bitke za ožine, stotisoče trupel so že pogoltile in milijardna premoženja. Svetovna vojna je bila mejnik, o katerem so mislili, da bo trajen.

Toda, ko je leta 1936 Hitler vkorakal v Porenje in prelomil vse pogodbe in Italija začela leto preje osvajalno vojno v Abesiniji, se je zadelo tudi Turkom, da je čas, da Dardanele po svoje utrdijo in so to tudi storili. S tem pa so Dardanele zopet postale problem za mednarodno politiko.

Zgodovinarji navajajo v glavnem leto 1774 kot rojstno leto ožinskega problema v modernem pomenu besede. Takrat si je Rusija, ki jo je vladala močna Katarina Velika, v mirovni pogodbi podpisani s Turčijo v Kutčuk Kajnardži kot prva evropska država izvojevala

od turškega sultana pravico, da vzdržuje svoje lastno trgovinsko brodogradnjo v Črnem morju. Do takrat je Turčija smatrala Črno morje kot njeno izključno last in je prepovedala vsaki tuji trgovinski ladji vhod skozi ožine v Črno morje, kakor tudi vsako trgovinsko plovo obalnih držav Črnega morja. O bojnih ladjah da sploh ne govorimo! V označenem letu je Rusija podrla to načelo, ki ga je Turčija branila skozi tri stoletja. Takrat torej se je tudi začela "bolezen bolnega moža na Bosporju", kot so velesile poglavitno imenoval hiranje turškega cesarstva, dokler da v svetovni vojni ni boleznj podlegel. Od tistih dob naprej so si ruski carji vedno bolj prizadevali, da si pribore še nadaljnj pravice na račun Turčije. V neprestanih vojnah so Turčijo napadali, dregali v njo in odnašali plen za plenom. Njihov cilj je bil, Turčijo prisiliti, da zapre ožine za vse bojne ladje kate-rekoli države, razen za ruske in seveda za turške, ki edine bi imele pravico, da svobodno plovejo ven in noter skozi ožine. Carjem se to ni posrečilo, ker je prišel protisunek proti njihovi politiki in sicer od nepričakovane strani.

Za ožine se je namreč začela zanimati Anglija. Leta 1807 priplovejo prvič v zgodovini angleške bojne ladje v carigrjsko pristanišče. Demonstracija je bila huda in je seveda povzročila nevarno politično krizo. Povod za obisk angleške brodogradnje je bil menda neki pretep v Carigradu, pri katerem je prišel ob življenje neki daljni angleški državljani. Anglija pritiska na Turčijo, prigarja, svetuje, grozi, grožnje tudi izvaja, dokler da pod topovskimi žreli njenih bojnih ladij sultan končno ni podpisal slovesne izjave, da ostanejo ožine zaprte za vse bojne ladje brez razlike, torej tudi za ruske. Ruski car je klfotovo vtaknil v žep, a ni odnehal zasledovati svojega cilja. Toda prilika se ni nikoli nudila. Kajti kjerkoli se je pojavila Rusija, tam je vedno bila tudi Anglija. Če je Rusija dregala v Turčijo v Mali Aziji, ali jo stiskala zaradi verskih manjšin ali kakorkoli že zaradi vsake malenkosti, je vedno bila poleg nje angleška senca, ki je Turku dajala moralno oporo. V Londonu so štiri velesile, Anglija, Rusija, Francija in Turčija leta 1840 sklenile prvo večjo skupno pogodbo o ožinah. Ostalo je pri načelu popolne zapore za vse bojne ladje in to načelo je obhajalo skozi vse razburkano preteklo stoletje, ko je bolni mož od Bosporju vedno hitreje šel proti grubi. Isto načelo je potrdila pariška pogodba leta 1856, ki je končala krmsko vojno, v kateri so evropske velesile šle Turkom na pomoč proti Rusiji in slednjo ustrahovale, da se ni polastila sultanovega cesarstva in ožin. Isto načelo je bilo znova slovesno pribito v letu 1871 v Londonu podpisani Pontus-pogodbi in končno tudi še v berlinski pogodbi l. 1878, ki je zaključila zadnjo rusko-turško vojno, v kateri so evropske velesile znova prišle Turkom na pomoč ter Rusijo pripravile ob plen, do katerega so ji dale pravico njene sijajne zmage nad turškimi armadami. Anglija je torej proti Rusiji uspela, ker so ožine ostale zaprte in s tem tudi Rusija trajno zabarikadirana v Črnem morju, ki je bilo za njo ravno toliko vredno, kot da bi ležalo nekje sredi Sibirije, ker iz njega ni bilo nobenega izhoda.

(Konec prihodnjic)

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

Nekje v Avstraliji so Amerikanci zgradili devet nadstropno bolnišnico, ki je stala nad \$3.000.000. V njej se zdravijo ranjeni ameriški vojaki, pomorščaki in marinerji. Kraj, kjer se bolnišnica nahaja ni omenjen, radi vojaških vstrokov.

RAZNOTEROSTI

ZADRUŽNA FARMA USPEŠNA

Še leta 1940 se je 16 belih in 30 črnih družin, ki so imele prej farme v najemu za del pridelave ali pa so enostavno služile na farmah v južnem Missouri in severnem Arkansasu, organiziralo v nekako farmarsko zadrugo pod zaščito Farm Security Administration, blizu Caruthersville, Missouri. Ti združeni beli in črni farmarji so si nadeli ime "The Portage Farm Association", so si izposodili \$15.000 za kapital in vzeli v najem 2.600 akrov zemlje in tovarno za bombaž; vse to za pet let, s pravico nakupa po tem času. Prvo leto so napravili čistega dobička \$7.456.30 in krili svoje življenske stroške. Lansko leto so napravili \$15.513.44 dobička. Zdaj so odplačali svoje posojilo pri vladi tri leta pred dolžnim časom, pa jim je še ostalo \$24.006.50. Za \$3.966 od te svote so kupili vojnih bondov.

KOLIKO JE ŠTO BILIJONOV

Če bi hoteli spraviti 100 bilijonov dolarjev v endolarskih bankovcih na prostoru, kakor ga zavzema kakšen "regulation football field", bi imenovani bankovci pokrili tak prostor več ko 60 čevljev visoko. Če bi si mogli za to svoto kupiti avtomobilov in bi jih plačali po \$1000, ter bi jih postavili v vrsto enega za drugim, tako da bi se "bumperji" dotikali, bi jih imeli zadosti za nepretrganih 12 vrst,

AMERIŠKI PARNIK POTOPILI

Washington, D. C. — Mor-nariški urad objavlja, da so submarini potopili v severnem Atlantiku srednji ameriški tovorni parnik. Posadka je štela 40 mož, od katerih jih je 20 utonilo.

"Am. Slovenec" prinaša naj-novejše vesti dan za dnem. Čitajte ga!

DOGODBICE

"Zakaj se prav za prav niste poročili?" je vprašal nekdo pred kratkim francoskega pesnika Leona Paula Farguea, prepričanega samca.

"Nisem se poročil zato, ker bi me žena gotovo varala," je odvrnil ta.

"Varala? Pa zakaj bi varala žena prav vas?"

"Zato, ker bi zaslužil."

"Zakaj zaslužil?"

"Zato zaslužil, ker bi se poročil."

Veliki angleški igralec Kean je bil ves predan svojemu poklicu. Baš se je pripravljaval za Macbetha, ko je umrl kralj Jurij III. Tisti dan, ko so ga pokopavali, je bila zadnja skušnja pred nastopom. Med skušnjo so se oglasili londonski zvonovi, ki so zvonili k pogrebu. Silili so v Keana, naj skušnjo prekine, pa se je uprl. Ko so mu dejali: "Gospod, tam pokopujejo sedaj kralja!", je odgovoril s strastnim glasom: "In tu se kralj rodi!"

Pred več desetletji se je Ibsen, ki je tedaj živel v Monakovem, zelo razburjal zaradi neke ženske, ki je prelomila zakonsko zvestobo in pobegnila svojemu možu. Prijatelji, ki jim je to razburjenje že presegalo, so si naposled dovolili opazko, da je vendar nekako tako ravnala tudi njegova "Nora". Ibsen jim je nato odvrnil: "Res je, toda vi pozabljate, da je moja Nora pobegnila sama brez moškega spremljevalca!..."

INŽENIRJI SE BORIJO PROTI POPLAVI

Ameriški vojaški inženirji gradijo nasip proti poplavi blizu Gowen Field, Idaho. Poročila omenjajo, da se je moralo več, kakor 150 družin umakniti iz domovinj pred povodnjo. Tudi mnogo mostov je bilo v nevarnosti.

ZAPISNIK

III. SEJE IZVRŠNEGA ODBORA SLOVENSKEGA AMERIŠKEGA NA RODNEGA SVETA

Predsednik odpre sejo v soboto dne 10. aprila 1943 ob desetih dopoldne v zborovalni sobi šte. 102 hotela Sherman v Chicagu, Ill. Navzoči so sledeči člani eksekutive SANSa: predsednik Etbin Kristan. II. podpredsednik Janko N. Rogelj, blagajnik Joseph Zalar, zapisnikar (in pomožni tajnik) Mirko G. Kuhel ter člani odbora Vincent Cainkar, Leo Jurjovec in dr. F. J. Kern; prisostvujeta tudi brata John Gornik in John Ermenc ter sestra Josephine Zakrajšek od izvršnega odbora JPO-SS.

Predsednik Etbin Kristan nato poroča o delu, ki ga je vršil od prejšnje seje. Omenja, da je sugeriral skupen sestanek zastopnikov slovenskega in hrvaškega kongresa ter zastopnikov Srbov; na takem sestanku se naj bi reševala naša skupna vprašanja. Odgovora še ni prejel. Poročilo predsednika se vzame na znanje in zaključeno je priobčiti tudi to pismo.

Blagajnik Joseph Zalar poroča, da je sredi minulega meseca bilo priobčeno finančno poročilo SANSa, ki je kazalo prejemke in izdatke do 27. februarja 1943. Do tega dne so prispevki znašali \$3.048.32, izplačila pa \$1.128.77. Od 27. februarja pa do 10. aprila pa je prejel nadaljnjih \$1.369.51, izplačalo se je pa \$734.10. Celodobni prispevki so torej znašali \$4.417.83, izplačila pa \$1.863.17. Preostanek na banki znaša \$2.544.66. Denar je naložen na čekovni račun v First National Banki v Jolietu. Poročilo se vzame na znanje.

Pomožni tajnik Mirko G. Kuhel poroča, da je do sedaj ustanovljenih 28 podružnic, večje število pa jih je v procesu organiziranja. Ker je SANS proglasil 18. april ali evetno nedeljo za Slovenski dan in apeliral na naše naselbine, da posvetijo ta mesec predvsem kampanji za organiziranje lokalnih podružnic SANSa in nabiranju finančnih sredstev, je pričakovati, da število podružnic znatno naraste v teku meseca. Glavni tajniki naših podpornih organizacij so bili

naprošeni, da pomagajo razposlati društvom naše okrožnice. Odzvali so se vsi, od SZZ pa smo prejeli imenik, tako da so vsa društva prejela okrožnice in pa cirkularje z natisom obeh izjav, ki sta bili sprejeti na seji 27. februarja. Iste stvari so bile poslani članom širšega odbora. — Na priporočilo našega častnega predsednika Louisa Adamiča se je vrnilo med odborniki pismeno glasovanje gled nastavitve političnega opazovalca v Washingtonu. Odgovori na vseh glasovanjih so bili pozitivni. Adamič pa je obljubil dobiti izkušeno in zanesljivo osebo. Razmere pač zahtevajo, da moramo vedeti, kaj se v prestolnici pleče in radi tega je izvežban opazovalec nujno potreben. — Brošura dr. Čoka pod imenom "The Problem of Trieste" je sedaj v tisku in bo kmalu razpečana. Naročenih je 2500 izvodov.

Dr. Kern smatra za potrebno napraviti načrt in proračun, po katerem se bomo ravnali. Vedeti moramo, kaj bomo izdali in koliko potrošili v ta namen. Predvsem je potrebno izdati primeren zemljevid Slovenije, katerega silno potrebujemo. Posebno tu rojena mladina bi se bolj zanimala za naše probleme, ako bi bila poučena o relativnosti slovenskega ozemlja napram ostalemu delu Evrope.

Brat Cainkar omenja, da je jugoslovanska vlada založila poseben atlas ter da je en iztis že bil izročen državnemu departmentu za časa obiska naše deputacije v Washingtonu. Mogoče je, da je še kaj več teh atlasov na razpolago. Predlagamo, da se to vprašanje prouči in napravijo koraki za dobavo tega zemljevida. Brat Zalar tudi uvideva potrebo po dobrem zemljevidu, enako brat Rogelj, ki je mnenja, da bi tak zemljevid izdal in založil SANS sam. Cainkarjev predlog je podpiran in sprejet. — Nadaljuje se s poročili.

(Dalje jutri)

ALI STE NAROCILI

novi, važni, veliko in velezanimivo knjigo

KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI,

ki pripoveduje, kako je Hitler nastavljal goljufive limance in zanjke ter pripravil strup za Jugoslavo-ve že dolgo prej kot jih je napadel, in kako se je po napadu pričelo razliviati strašno morje bridkosti po Sloveniji in ostali Jugoslaviji?

Knjigo je spisal na podlagi lastnih doživljajev REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK, ki je bil tam mnogo let pred napadom in še 10 tednov po napadu.

Knjiga obsega nad 200 strani, je okusno vezana v platno ter je ovita v poseben ovitek, na katerem je originalna slika — Slovenija v plamenu — ter zemljevid sedanje Slovenije z označeno mejo med Nemci in Italijani.

Cena je znižana na \$2.00 skupno s poštnino.

Naročila in dopisi naj se pošiljajo na:

REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK
302 E. 72nd Street, New York, N. Y.

PRVI SLOVENSKEGA POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAK

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in šenitovanja. — Mrivalca kupala na razpolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Hlapec Jan

Stija Streuvels

(KONEC)

"Ali stanuje morda tu kmet Hoste? Kaj ne poznate kmeta Hosteja?" Ostal je čez noč in krevsal naslednje jutro dalje. Tiščal je svoje cunje in krpe z rokami, da mu je ostalo telo pokrito. Pogosto je brez razloga jokal, posebno kadar mu v mislih vstal slaboten spomin na Petra, starega osla. Bil je tako sam, tako samec, star in slep, in nihče mu ni hotel povedati, kam mora in kje ga pričakujejo.

Ljudje so zaničljivo kremžili usta in mu dajali znamenja, ki niso nič pomenila. Moral je kar še naprej iskati na lastno pest.

In končno, končno je dospel na višavo. Vohal je drug zrak in prepoznal plani sever, velike kmetije v dalji in temne lise črne zemlje. Na večer nekega dolgega dne je na slepo srečo čotal po dolgem drevoredu. In tedaj je nenadno spoznal vso okolico, ki jo je napol rezavedno tako dolgo iskal. Presenečenje ga ni napolnilo ne z veseljem ne z ganotjem. Vse se mu je zdelo porušeno in mrtvo in kar naj bi ga prav za prav osrečilo, je ležalo pred njim v enolični, brezbarvni mrtvosti. Vendar je kakor veren otrok, kakor povabljen gost šel do hiše, kjer ga gotovo pričakujejo. Bil je poln hrepenenja, da bi se tam odpočil, in se je gnal, da bi nazadnje vendar že prišel. To so bili tisti hrasti, taista železna omrežja —

"Kaj stanuje morda tu kmet Hoste? Poznate kmeta Hosteja?" je vprašal zgolj iz navade kravarja, ki je stal pri skedenjskih vratih. Fant je za šalo zmajal z glavo, a Jan je vedel bolje in je šel kar na dvorišče. Psi so besno lajali na tujca, ki je tako samozavestno koračil proti vratim.

Ko je Jan zapazil gospodinjo, so se mu udrele solze čez drhteče roke. Prepoznal je njeno svežo mladostnost in odkriti prisrčnost v njenem cvetočem obrazu.

"Sofrenija, od daleč prihajam, od zelo daleč. A zdaj sem tu, končno spet —" Besede so mu obtičale v grlu.

Videl je samega sebe, kako star stoji pred njo v usmiljenja vredni stiski, in že vnaprej ga je polnilo veselje, da ga bo gostoljubna domačija sprejela z odprtimi rokami. Na mah bodo prepoznali starega Jana, na glas zavriskali in mu pripravili prijazen sprejem.

"Sofrenija, končno sem se le vrnil! Tam doli se mi je slabo godilo. Če bi bil to prej vedel, bi bil ostal tu."

Sedel je na stol pri ognjišču in je jecljalje, z zmedenimi besedami in s hripavim glasom pripovedoval vse, kar je preстал in pretrpel. Potem je razodel svoje veselje, da je končno po tako dolgem času spet došel na staro domačijo.

"Tu bi bil moral ostati in nikdar iti od tod! Saj me vendar poznaš, Sofrenija? Jaz sem Jan Vindeveughel, stari Jan, ki je tukaj delal s konji celih trideset let!"

Videl je, kako je nekaj zamrmrala, dobra gospodinja. A čudno se mu je zdelo, da je bilo povsod tako mirno, ko je vendar spet prišel kar tako na lepem! Nikjer ni zapazil nič veselega presenečenja, ki ga je sam pri sebi pričakoval. Njegovi zmedeni čuti se niso ozirali na čas, ki je pretekel za

njegove odsotnosti — čas enega celega življenja. Kuhinja mu je bila od prvega trenutka spet domača in se mu je zdela do najmanjših reči nespremenjena. Prevzela ga je blodna misel, da so ljudje in vsi predmeti ostali nespremenjeni, odkar je bil odšel na jug. Gospodinja se mu je zdela še zmeraj tista cvetoča, obla, bujna ženska, vladarica domačije, ki mu je bila tedaj tako naklonjena. Vprašujoče jo je pogledal, ko v starem čudaku navidez ni poznala svojega prejšnjega hlapca.

"Kje je Hoste? Kje so otroci?"

Obsedel je sam za ognjiščem. Okrog nje je bila velika tišina in vsak je nemo vršil svoje delo, ne da bi se menil zanj.

Okretni mladi gospodar, ki je vstopil, je vprašal svojo ženo:

"Kakšen moški pa sedi tukaj?"

In Laura, v kateri je vstal nedoloččen spomin na starega hlapca, je odgovorila:

"Neki konjski hlapec iz očetovih časov; prosi prenočišča. — Pripravite mu kruha in dajte mu jesti," je velela dekl.

Posadili so Jana k mali mizi v kotu. Ko je požival kruh in kašo, je strahoma skušal dognati, česa mu manjka in kaj se je tod izpremenilo in dogodilo. Kaj mu neki domačnost tako odtuguje? Najprej si ni mogel razložiti. A nazadnje so spet vstale stare podobe. "Laura, Lotta, Idalija, Netja! Vsa vesela družina! Kje so mladi ljudje? Mela, dekla, Cies, hlapčič, hčere in dekleta, ki so bile tako vesele in živahne, in ki so se tako na glas smejale — kje so?" Ali pa se je sam izpremenil, — ali pa se je zatekel? Morda so še na polju. Še vedno je pričakoval, da bo prišel kdo; kakršenkoli dogodek bi moral pretrgati vso to tesnobo molččnosti in vse spraviti v pravi tir. In potem bi gledali vanj sami veseli obrazi.

Delavci so prihajali s polja in iz hlevov. Bili so nerodni možakarji kakor povsod. Berača so od strani pogledovali. Ko so pojedli in odhajali, je gospodar zapovedal:

"Spravite moža za nočoj v veliki skedenj. In zaprite vrata!"

Mlad hlapec je vzel svetilko.

"Pojdi!" je zaklical in pomignil potepuhu.

Jan se je ozrl na okrog, čakaje pomoči. Kaj ne bo nihče izrekel odrešilne besede? — Gospodinja je sedela za ognjiščem pri svojem delu in ni slišala. Poslušno se je opotekal čez temni, dobro znani borjač proti skednju. Pred njim je blestela lučka v svetilki, ki jo je kravar vihtel v roki. Jan je ostal sam in je otožno stal v temi. Strah mu je tičal v grlu in iz oči so mu nehoma kapale solze.

Potem je trudnost zadušila njegove počede se misli. Kakor pravi potepuh se je z ugodnim občutkom pogreznil v toplo slamo; vedel je, da je na varnem in pod streho v dobri okolici skednja in hlevov na veliki, stari domačiji.

"Amerikanski Slovenec" je vez, ki povezuje vse Slovence po Ameriki med seboj.

KRASNA ZGODOVINSKA SLIKA

Velikost 16½x12¼

Tiskana v večih barvah. Sredi je v vencu sedanji predsednik D. Roosevelt. Okrog in okrog so slike vseh dosedanjih predsednikov Zdr. držav podpisani s njihovimi lastnorčniimi podpisi. Pod predsednikovo sliko vihra v vetru ponosno svobodna zastava. Pod zastavo je spominska plošča in na nji tiskano v okrajšavi listina pravice in svobode. Slika je v okvirju in v okvirju steklo. Ta slika je lep kras in zgodovinska pomenljivost za vsak amerikanski dom. Ker nas naši naročniki za njo poprašujejo, smo jih še nekaj dobili

Slika stane \$1.50 brez pošiljatenih stroškov.

Pošiljativne stroške plača vsak prejemnik sam, ko se mu dostavi slika po Expressu. To naj vsak, ki bo naročil sliko, vzame na znanje, in dokler zaloga traja z njimi lahko postrežemo onim, ki si jo želijo.

Naročilo je pridjati potrebeni znesek in ga poslati nat

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road,

Chicago, Illinois

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

VI SE UČITE ANGLEŠČINE - VASI OTROCI PA SLOVENSČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOV.

BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateri se sedaj prodaja po znižani ceni, samo \$2.00

Naročila pošljite nat

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

NAROCITE IN ČITAJTE

lepi zanimivi slovenski družinski mesečnik

"NOVI SVET"

ki prinaša vsak mesec zanimivo in zbrano čtivo za ameriške Slovence. Stane letno samo \$2.00. Za Kanado in vse ostalo inozemstvo \$3.00 letno. Naročnino sprejemajo lokalni zastopniki, ali pa jo pošljite direktno na:

UPRAVA "NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd.,

Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

"Anonymus" je napisal v A. S. članek. "V sredi, zlati skledi". Pritrdim, da ni nič na tem, kdo da je, gre za to, kar zapiše. Ni treba nobene polemike, nekaj pomenkanja pa ne škoduje. Kar sta pisala Adamič in Rogelj, ni moja zadeva, mi niti ni znano, cikati pa mora zoper monarhijo in se nagibati na partizansko stran. To bi jaz pouzel iz članka. Ničvo.

Opazko imam le o tem, kar sem jaz zapisal o Adamiču, da "zadené bistvo partizanstva, prav pojmuje revolucijo..." Clankar tega ne trdi, izgleda pa, kakor bi bil jaz s tem, kar sem zapisal o Adamiču, hotel povedati, da je partizanstvo ali revolucija partizanstva enako pravilna. Well, tu je radi jasnosti treba eno pripomniti.

Poleg resnice (prav pojmuje, zadene, razume...) gre še za to, kako se resnica, če je resnica, razširja, uveljavlja in s kakšnimi sredstvi. Francoska revolucija je bila dobra, pametna, pravilna, pa tudi slaba, neumna in kruta. Cerkevna inkvizicija v najožjem pomenu je imela na svoji strani resnico, ampak o načinu, kako je mestoma postopala, je najbolje, da molčimo.

Razumevanje še nikakor ne pomeni vsega odobravanja. Roosevelt je pozdravil kralja Petra. Pa dobro, Roosevelt utegne kaj razumeti, ampak isti Roosevelt je pozdravil tudi — Stalina... in posredno je ta Stalin justifikiral dva socialistična, Ehrlicha in Altera! Kje je kak dokaz?

Pomarnvati se moramo med seboj.

O partizanstvu

Napisal sem nekaj o partizanstvu in celo o bistvu partizan-

stva. Prav to je kočljiva stvar, ker pojavi partizanov nikakor niso bistvo tega gibanja. Pojavi so tudi v umorih, nasilstvih vseh vrst, pobojih, tatvinah, požigih... Kdo bi mogel trditi, da je to partizanstvo? Za zunanji pojavi, in med te spada tudi odpor proti nasilnim zavojevalcem, je vse kaj drugega, ali vsaj še nekaj drugega, in tu zadenemo na — bistvo partizanstva. Umor ali odpor sta le zunanja pojava. Prekerna roba to bistvo. Ali morda jaz zadenem? Če bi zadel, se samega vendar ne bom hvalil. Baje sem le pri izkusu priti partizanstvu na dno, spoznati bistvo gibanja, navskriž z Vatikanom, ker Vatikan popolnoma drugače baje sodi o tem gibanju. Tako trdi vsaj clankar v "Enakopravnosti", in če on prav sodi, sakralnuta, to bi bila za kakega gorkega fajmoštra vroča kaša in morda celo godla. Nič na tem. Da bi se jaz postavil v nasprotje z Vatikanom, tega mnenja je le gospoda pri E., in če bi se res postavil, kaj na tem? Partizanstvo ne spada med dogme, je politična zadeva, ekonomsko naziranje, revolucionarno izražanje, in pri vsem tem je mnenje Vatikana prav toliko vredno ko mnenje kakega fajmoštra.

Jaz sem zapisal o partizanstvu. Napisal pa je nekaj tudi nekdo v "Newburških novicah" menda v A. D. O tem prinaša E. dva članka. Pravi, da je "Novičar" kanonik Oman. Baje vsaj. Ne vem. Podvomim. Ničvo. Roba bi izgledala, in tu je clankar hudo hud, da je fajmošter zoper kanonika ali kanonik zoper fajmoštra. Ali ni že to prizor, da bi se še bogovi držali za trebuhe?

(Dalje prih.)

NAZNANILO

S tužnim srcem sporočamo, da je preminul v torek ob 11:30 A. M. v starosti 23 let

WILLIAM PICHMAN

sin od Mr. in Mrs. Martin Pichman in zet od Mr. in Mrs. Larry Kramer. Zapušča ženo Estello, hčerko Sandro in brata Martina, ki služi pri ameriških marinah.

Na mrtvaškem odru leži doma na 3531 So. Winchester Ave., pokopan pa bo iz St. Maurice cerkve, na Resurrection pokopališča, 8. maja, 9:30 A. M.

Pogreb ima v oskrbi Henry W. Obartuch, pogrebni direktor.

DR. JOHN J. SMETANA

Pregleduje oči in predpisuje očala 23 LET IZKUŠNJE OPTOMETRIST 1801 So. Ashland Avenue Tel. Canal 0523 Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

DR. H. M. LANCASTER Dentist

2159 West Cermak Rd. (ogel Leavitt St.) Telefon Canal 8817 CHICAGO, ILL.

BUY DEFENSE STAMPS BONDS

KEEP 'EM FLYING

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena. Izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadveni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK 1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS